

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 45/19
28.03.2019. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду у већу састављеном од судија Бранке Бајић, председника већа, Оливере Пејак Прокеш и Весне Сладојевић, чланова већа, у правној ствари тужиле **АА** из ..., коју заступа Звездан Живанов, адвокат у Новом Саду, против тужене **ББ**, кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење Нови Сад, Сутјеска 3, ради утврђења права својине на непокретности, одлучујући о жалби тужиле против пресуде Основног суда у Руми посл.бр. П. 2188/2011 од 12.05.2016. године, у седници већа одржаној 28.03.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужиле **СЕ УСВАЈА**, па се пресуда Основног суда у Руми посл.бр. П. 2188/2011 од 12.05.2016. године **ПРЕИНАЧУЈЕ** утолико што се **усваја тужбени захтев** тужиле и утврђује се да је **АА** из ... власник непокретности парцеле број ... њива ... пете класе, површине 3 хектара 28 ари и 86 м² уписане у лист непокретности број ... к.о. ..., што је тужена **ББ** дужна трпети да се тужилца у јавним књигама РГЗ Служба за катастар непокретности ... упише као једини и искључиви власник на назначеној непокретности, као и да тужилци надокнади трошкове поступка у износу од 151.900,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате, под претњом принудног извршења.

Обавезује се тужена да тужилци надокнади трошкове жалбеног поступка у износу од 77.800,00 динара.

Образложење

Побијаном првостепеном пресудом одбијен је тужбени захтев тужиле којом је тражила утврђење права својине на непокретности парцеле број ... њива ... прве класе површине 3 хектара, 28 ари и 86 м² уписане у лист непокретности број ... к.о. ... и да је тужени дужан трпети да се тужилца упише као једини власник ове непокретности у јавним књигама и захтев тужиле за накнаду трошкова поступка. Обавезана је тужилца да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 5.000,00 динара у року од 15 дана.

Против наведене пресуде жалбу је изјавила тужиља због битне повреде одредаба поступка и погрешне примене материјалног права са предлогом да другостепени суд преиначи побијану пресуду и усвоји тужбени захтев тужиље, а туженог обавезе да јој надокнади све парничне трошкове првостепеног и жалбеног поступка. Посебним поднеском од 23.01.2019.године су тражени трошкови за састав уставне жалбе у износу од 90.000,00 динара,.

Жалба је основана.

Испитујући првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби и пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, као и на правилну примену материјалног права у смислу одредбе члана 386 став 3 ЗПП, овај суд налази да у поступку нису учињене битне повреде поступка, али да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање делимично погрешно примењено материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању спорна парцела - пољопривредно земљиште, била је до 2003. године у листу непокретности уписана као друштвена својина са правом коришћења ... из Предметну парцелу тужиља користи од 1995. године на основу поравнања закљученог са ... пред Општинским судом у Иригу у предмету број П. 68/94 од 17. маја 1995. године. Овим поравнањем тужиљи и њеној сестри признато је право својине на спорној парцели, а затим је путем уговора о поклону тужиљина сестра располагала својим уделом у корист тужиље. У јавним евиденцијама о непокретностима тужиља никад није уписана као власник земљишта.

... је 2003. године извршио разграничење друштвене и државне својине на пољопривредном земљишту чији је био корисник, након чега је спорна парцела у јавним евиденцијама уписана као државна својина са правом коришћења ББ, јер је утврђено да ... парцелу није стекла теретним правним послом.

На основу овако утврђених чињеница, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиље, погрешно закључујући да је ништаво судско поравнање од 17.05.1995.године, те да нема услова за примену одредби чл.28ст.2и 4 Закона о основама својинскоправних односа.

Како се тужиља, након доношења одлуке Апелационог суда у Новом Саду Гж. 3218/16 од 02. новембра 2016. године којом је потврђена првостепена одлука, обратила Уставном суду са уставном жалбом због повреде права на правично суђење зајамчено одредбом чл. 32. ст. 1. Устава Републике Србије Уставни суд је у својој одлуци бр. Уж. 9928/2016 од 31.12.2018. године усвојио уставну жалбу тужиље, а пресуду Апелационог суда у Новом Саду бр. Гж. 3218/16 од 02. новембра 2016. године којом је потврђена побијана првостепена пресуда Основног суда у Руми П. 2188/11 од 12. маја 2016. године је поништена и одређено је да Апелациони суд донесе нову одлуку о жалби тужиље АА.

Уставни суд је у образложењу своје одлуке указао на став који је изражен у одлуци Уж. 5055/2015 од 06. априла 2017. године, у којој се, поред осталог, истиче да судско поравнање представља уговор странака који, поред материјално правног, има и процесна дејства аналогна правоснажној судској пресуди, тј. својство извршне исправе, као и то да у поступку закључења поравнања суд има активну процесну улогу, будући да је на његовој страни дужност да оцени дозвољеност закљученог поравнања, те да у ситуацији када дозволи закључење поравнања у погледу захтева којима странке не могу располагати, такав акт производи дејство правоснажне судске одлуке, а дозвола да се

исто закључи представља пропуст парничног суда због странке не могу сносити штетне последице. У поменутој одлуци је истакнуто и да све претходно изнето не значи да не постоји могућност уклањања судског поравнања из правног поретка, с тим што се у таквој процесној ситуацији примењују посебна правила побијања судског поравнања. Стога је неприхватљиво и у супротности са циљем процесног института судског поравнања да се у образложењу парнице пресуде утврдити ништавост судског поравнања.

Како је у конкретном случају првостепени суд управо то учинио и због закључка и утврђења да је судско поравнање ништаво и да нема услова за стицање права својине путем одржаја на страни тужиље, дошло је до погрешне примене материјалног права која је за последицу имала и погрешну одлуку првостепеног суда којом се одбија тужбени захтев, а жалбом тужиље се основано на ове пропусте указује.

Законом о основама својинско правних односа прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година, а да савестан држалац непокретних ствари на коју другим има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (чл. 28. ст. 2. и 4.), да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (чл. 72. ст. 1. истог Закона).

Одредбама Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Службени гласник РС“ бр. 49/92) које су биле на снази у време закључења судског поравнања било је прописано да је пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло по основу Закона о аграрној реформи и прописима о национализацији пољопривредног земљишта у државној својини, а да је пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло на основу праног посла, као средство за производњу, друштвени капитал тог предузећа (чл. 1.); да Фонд и предузеће које користе пољопривредно земљиште из чл. 1. овог Закона извршити попис тог земљишта и одговарајуће промене у земљишним, односно другим јавним књигама о евиденцији непокретности у року од једне године од дана ступања на снагу овог Закона (чл. 3. ст. 1.); да предузеће не може отуђити или заменити пољопривредно земљиште пре извршног пописа земљишта у државној својини и да предузеће не може вршити претварање друштвеног капитала у друге облике својине пре него што изврши попис земљишта у државној својини и одговарајуће промене у земљишним, односно другим јавним књигама о евиденцији непокретности (чл. 6. ст. 2. и 3.).

Одредбама Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“ број 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 72/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 И 35/91 и „Службени лист СРЈ“ број 27/92, 31/93 и 24/94), које су биле на снази у време закљученог судског поравнања било је прописано да суд неће уважити располагање странака која су у супротности са принудним прописима о самоуправним правима радних људи и о располагању друштвеним средствима и другим принудим прописима (чл. 3. ст. 3. тач. 1.); да се пред судом не може закључити поравнање у погледу захтева којима странке не могу располагати (чл. 3. ст. 3., чл. 321. ст. 4.).

Чланом 339. ст. 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - одлука Уставног суда, 74/13 - одлука Уставног суда и 55/14) је прописано да судско поравнање може да се побија само тужбом

Следом свега напред изложеног, а имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, овај суд налази да је тужиља у непрекидном и несметаном поседу предметне непокретности од 1995. године, коју и данас држи као савестан држалац, да је у посед је ушла на основу правноснажне и извршне одлуке суда - судског поравнања закљученог са ... пред Општинским судом у Иригу у предмету број П. 68/94 од 17. маја 1995. године, па су испуњени услови за стицање права својине на основу одредбе чл.28. ст.2. Закона о основама својинско правних односа који прописује да савестан и законит држалац непокретне ствари на којој други има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година.

Имајући у виду све наведено, жалба тужиље је усвојена, а првостепена пресуда преиначена као што је наведено у изреци ове одлуке, сходно одредби чл. 394 ст.1 тач.4 ЗПП.

Одлучујући о трошковима поступка првостепени суд је, сходно одредбама чл. 153, 154 и 163 и 165 ст.2 ЗПП, тужиљи досудио нужне и оправдане трошкове првостепеног поступка и то према приложеном и специфицираном трошковнику пуномоћника тужиље који је у складу са важећом Адвокатском тарифом и Законом о судским таксама и то за састав тужбе са предлогом за привремену меру 13.500,00 динара, за састав 3 поднеска по 9.000,00 динара, за приступ на рочишта укупно осам са започетим сатом и паушалом по 10.500,00 динара, као и судске таксе на тужбу и пресуду по 29.900,00 динара, укупно динара 151.900,00 динара. Суд је одбио захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на жалбу у износу од 9.000,00 динара, на основу одредаба члана 154 став 1 ЗПП, сматрајући да ти трошкови нису били потребни за вођење поступка. Одредбом члана 380 став 1 ЗПП прописано је да противна странка може у року од 15 дана да поднесе одговор на жалбу, па како је поменуто право прописано као могућност, али не и обавеза парничних странака, трошкови коју тим поводом настану нису неопходни ради вођења парнице. Тужиљи припадају и трошкови жалбеног поступка за састав жалбе 18.000,00 динара и на име таксе на жалбу и одлуку другостепеног суда износ од по 29.900,00 динара, укупно 77.800,00 динара. Међутим, тужиљи не припадају тражени трошкови поступка који су настали пред Уставним судом, јер је тужиља, као подносилац уствне жалбе те трошкове могла остварити само у поступку пред тим судом.

Председник већа - судија

Бранка Бајић с.р.

ЗТО: